

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Blanky Kapitánové a soudkyň JUDr. Ivy Hubáčkové a JUDr. Evy Škultétyové ve věci žalobkyně: **Ing. V. V.** bytem zastoupené Mgr. Ilonou Dobrovolnou, advokátkou, se sídlem Praha 1, Týnská 1053/21, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, IČO: 00025429, o **171 750 Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 24. června 2014, č. j. 10 C 248/2012-73,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ohledně částky 11 000 Kč spolu s úrokem z prodlení **p o t v r z u j e**, ohledně částky 160 750 Kč s příslušenstvím **s e m ě n í** tak, že se žaloba v tomto rozsahu zamítá.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 4 114 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Ilony Dobrovolné, advokátky.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovanému zaplatit žalobkyni 171 750 Kč spolu s úrokem ve výši 7,75% od 24.11.2012 do zaplacení a dále žalovanému uložil a platit žalobkyni na náhradu nákladů řízení 37 026 Kč.

Podle odůvodnění se žalobkyně domáhala proti žalovanému náhrady přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 400 000 Kč spolu s úrokem z prodlení, která jí byla způsobena nesprávným úředním postupem v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 3 pod sp. zn. [REDAKCE]. Toto dědické řízení bylo zahájeno dne 30.9.1991 a dosud není pravomocně skončeno. Délka řízení je naprosto nepřiměřená, řízení není nijak složité a žalobkyně se na délce jeho řízení žádným způsobem nepodílela. K délce řízení přispívá jeden z účastníků svou značnou procesní aktivitou, což však nelze přičíst k její tíži, která se svými urgencemi a stížnostmi snaží řízení urychlit. Nepříznivá délka řízení má negativní vliv na její psychické a fyzické zdraví, dochází k rozsáhlé devastaci majetku, který tvoří předmět řízení. Za 21 let žalobkyně uplatnila proti žalovanému nárok na zaplacení 400.000 Kč, když částka za řízení by se měla přibližovat k horní hranici 20 000 Kč za jeden rok řízení. U žalované svůj nárok uplatnila, ta ji mimosoudně částečně vyhověla a přiznala jí 228 250 Kč.

Žalovaný neuznal nárok uplatněný v žalobě. Za nesporné označil, že žalobkyně dne 23.5.2012 uplatnila nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 400 000 Kč, která jí měla vzniknout nesprávným úředním postupem v citovaném řízení. Žalovaný konstatoval, že v řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu a žalobkyni přiznal částku 228 250 Kč, neboť délka řízení byla nepřiměřená. Žalovaný za rok řízení přiznal žalobkyni částku 20 000 Kč s tím, že za první 2 roky řízení přiznal částku poloviční. Tuto výslednou částku ponížil o 45 %, když řízení probíhalo na třech stupních soudní soustavy a v souvislosti s věcí byla podána i ústavní stížnost. Věc byla složitá, neboť bylo třeba vypracovat několik znaleckých posudků a průběh řízení byl narušován procesní aktivitou účastníka H [REDAKCE]. Žalobkyně se svým chováním na délce řízení významně nepodílela, ale význam předmětu řízení žalovaný pro ni neshledal jako vysoký. Dobrovolně přiznanou částku tedy považuje za dostatečnou, navrhl proto zamítnutí žaloby.

Dne 26.6.2013 vzala žalobkyně žalobu částečně zpět o částku 228 250 Kč s příslušenstvím a soud usnesením ze dne 10.7.2013 řízení v tomto rozsahu částečně zastavil.

Soud I. stupně vyšel ze skutkového stavu zjištěného z obsahu spisu Obvodního soudu pro Prahu 3 sp. zn. [REDAKCE]. Zjistil, že dne 19.12.1990 zemřel Ing. V [REDAKCE] H [REDAKCE] o čemž bylo informováno státní notářství dne 3.1.1991. Následně soud I. stupně velmi podrobně rekapituloval jednotlivé konkrétní úkony, které byly v tomto řízení učiněny, s tím, že ke dni jeho rozhodnutí nebylo dědické řízení skončeno. Z dopisu žalobkyně ze dne 5.10.2006 soud zjistil, že učinila dotaz na předsedu senátu Městského soudu v Praze, JUDr. Ladislava Muzikáře, jakým způsobem je možno po téměř 16 letech zamezit dle jejího názoru psychicky nemocnému člověku, dědici B [REDAKCE] H [REDAKCE] v jeho nesmyslném počínání a tím do nekonečna dědictví prodlužovat. Poukázala na to, že byt otce byl v roce 1992 zapečetěn bez jakéhokoliv předchozího upozornění a s okamžitou platností ona i její matka z něj odešly pouze s taškou. V bytě zůstaly její osobní věci, také piáno, na které hrála, otcovy obrazy, kterým zjevně neprospívají teplotní i vlhkostní podmínky a nevětraný prostor. Domek ve Zdicích je naprosto zdevastován, byl obýván bezdomovci, část domku vyhořela a také sousedi utrpěli škodu. Ze žádosti žalobkyně ze dne 21.5.2012 a ze stanoviska žalovaného ze dne 7.12.2012, soud zjistil, že žalobkyně dne 23.5. 2012 uplatnila nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 400 000 Kč za nesprávný úřední postup v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 3 pod sp. zn. [REDAKCE]. Žalovaný uznal, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu a vyplatil na tuto náhradu částku 228 250 Kč.

Po právní stránce soud I. stupně nárok žalobkyně posoudil dle ust. § 1 odst. 1, § 5, § 13 odst. 1 a § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. a dále i dle ust. § 5 písm. b), § 13 odst. 1 téhož zákona, když v průběhu řízení zůstal vypořádaný nárok žalobkyně 171 750 Kč. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda Obvodní soud pro Prahu 3 vydal rozhodnutí v citované věci v přiměřené lhůtě. Ze spisu bylo zjištěno, že řízení bylo zahájeno dne 3.1.1991 a není dosud skončeno, trvá tedy 23 let a 6 měsíců, což je doba nepřiměřeně dlouhá, neboť ani právně ani skutkově sebenáročnější spor nesmí trvat v právním státě takovouto dobu, neboť důvěryhodnost justice trpí zásadním způsobem (nález ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 168/05). V uvedeném soudním řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu, spočívající v porušení práva žalobkyně na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě ve smyslu ust. § 13 odst. 1, věta třetí zák. č. 82/1998 Sb., když vznik této újmy se v takovémto případě presumuje a žalovaným nebyl vyvrácen. Dále se soud zabýval výší uplatněného nároku žalobkyně. Při stanovení formy či výše přiměřeného zadostiučinění za nesprávný úřední postup se přihlíží zejména k: a) celkové délce řízení, b) složitosti řízení, c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení, d) postupu orgánů veřejné moci během řízení, e) významu předmětu řízení pro poškozeného. Celková délka předmětného řízení je nepřiměřeně dlouhá, a ačkoliv pro soudní řízení není obecně stanovena žádná lhůta, kterou by bylo možné považovat za přiměřenou, judikatura ESLP za aspekty přiměřenosti lhůty považuje jednak zájem účastníka na rychlém vyřízení věci a jednak obecný zájem na řádném výkonu spravedlnosti. Přitom se přihlíží ke složitosti věci, chování účastníků a státních orgánů a významu řízení pro účastníky. Z důvodu extrémní délky řízení soud dospěl k závěru, že konstatování porušení práva není dostačující formou zadostiučinění za nemajetkovou újmu, proto je nutné přiznat zadostiučinění v penězích. Za posuzované soudní řízení v délce trvání 23 let a 6 měsíců lze přiznat účastníkům řízení základní částku ve výši 450 000 Kč, když z konstantní judikatury ESLP a NS ČR plyne, že za soudní řízení lze přiznat účastníkům řízení základní částku v rozmezí mezi 15 000 – 20 000 Kč za první 2 roky řízení a dále pak za každý další rok řízení. Soud vyšel z částky 20 000 Kč za první 2 roky v řízení a z částky 20 000 Kč za každý další rok řízení a z částky 1 667 Kč za každý další měsíc řízení. Tuto částku snížil o 30 %, protože věc je poměrně skutkově právně, a zejména procesně složitá. Předmětem řízení je vypořádání dědictví, které obsahuje více než 500 položek movitých věcí a 2 nemovitosti. Ke zjištění, která aktiva a pasiva spadají do dědictví, se konalo 12 jednání u soudního komisaře, 3 šetření na místě samém, 2 soupisy věcí. Bylo vypracováno několik znaleckých posudků, bylo předloženo větší množství listin a rozhodnutí správních orgánů. Ještě v roce 2007 byla zahrnuta další movitá věc do aktiv dědictví. Po procesní stránce věc je výrazně složitá zejména z důvodu chování jednoho z dědiců - B. H., který neustále podává nesrozumitelná podání, nedůvodné námítky podjatosti, řádné i mimořádné opravné prostředky, na které je soud či soudní komisař povinen ve smyslu občanského soudního řádu reagovat, zejména vyzývat ho k odstranění vad nesrozumitelných podání či námítek podjatosti, ke kterým se pak musí příslušní soudci či notáři vyjadřovat. Z důvodu této nepřiměřené procesní aktivity B. H. bylo ve věci rozhodováno 20x Městským soudem v Praze, 1x Vrchním soudem v Praze a 1x Nejvyšším soudem ČR. Účastníkům nelze upírat jejich práva podávat řádné a mimořádné opravné prostředky, nicméně to, že je o těchto prostředcích třeba rozhodovat, čímž se délka řízení prodlouží, nelze přičítat k tíži státu. V mezidobí bylo též nutno rozhodnout o procesních nástupcích po zemřelé manželce zůstavitele, věc projednávali tři různí soudní komisaři, ustanovení soudní znalci nemohli často znalecké posudky vypracovat z důvodu zdravotních problémů, odvolání z funkce znalce, a proto byli ustanovováni znalci noví. Oproti tomu soud základní částku zvýšil o 10 % z důvodu různých pochybení, zejména soudního komisaře JUDr. Viktora Matějky, který nedůvodně odročoval nařízená jednání z důvodu opakovaných nesmyslných námítek

podjatosti, vznesených B [redacted] H [redacted] či soudu I. stupně (ztráta spisu) a zejména nekoncentrovaného vedení řízení a neodůvodněných průtahů v průběhu řízení v období od listopadu 1992 do března 1995, od února do prosince 1997, od prosince 1997 do září 1998 a od října 2007 do května 2010. Ohledně významu řízení pro žalobkyni soud vyšel z toho, že tento typ řízení není obecně hodnocen jako významný, ale pouze jako běžný. Z dané situace však nepřehlédl skutečnost, že žalobkyně je po dobu delší 23 let omezena v užívání majetku, který případně děděním, jehož hodnota se jistě mnohonásobně za tak dlouhou dobu snížila. Z tohoto důvodu zvýšil základní částku odškodnění o 10 %. Další důvody pro zvýšení ani pro snížení základní částky soud neshledal. Žalobkyně se na délce řízení nijak nepodílela, teprve v roce 2006, tj. po 15 letech, zažádala soud o radu či o pomoc, jak nejrychleji řízení ukončit. V roce 2008 a 2010 podala stížnost na průtahy v řízení. Její ústavní stížnost, kterou si stěžovala na průtahy v řízení, byla Ústavním soudem v září 2001 odmítnuta a v červenci 2012 byl zamítnut její návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Na základě těchto skutečností soud shledal za přiměřené přiznat žalobkyni právo na zaplacení nemajetkové újmy v penězích ve výši 405 000 Kč (základní částka snižená o 10 %). Žalobkyni bylo žalovaným dobrovolně zaplaceno 228 250 Kč, proto soud zavázal žalovaného k úhradě zbývající částky 171 750 Kč, a to spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 7,75% ročně od 24.11.2002 do zaplacení v souladu s vl. nař. č. 142/1994 Sb. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. za použití § 151 odst. 1 o.s.ř. V souzeném případě byla žalobkyně zcela úspěšná, její žalobě bylo zcela vyhověno a částečné zastavení řízení bylo procesně zaviněno žalovaným, který plnil nejen po podání žaloby, ale též po uplynutí šestiměsíční lhůty dle ust. § 15 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb.

Proti rozsudku podal žalovaný včas odvolání. Soudu I. stupně vytýkal, že se nesprávně vypořádal s posouzením konkrétních okolností případu a dále, že nesprávně vypočítal základní částku přiznávaného zadostiučinění v závislosti na nesprávně určené době, rozhodné pro výpočet tohoto zadostiučinění. Namítl, že soud nesprávně vypočetl rozhodnou délku řízení, když tuto počítal ke dni vydání svého rozhodnutí. Soud počítal celkovou délku řízení, a ve svém výroku I. rozhodl, že žalovaný je povinen platit úroky z prodlení od 24.11.2012. Není pak zřejmé, jakým způsobem se měl žalovaný dostat od 24.11.2012 do prodlení se zaplacením přiměřeného zadostiučinění za nesprávný úřední postup v řízení, vedeném po zbytek roku 2012, celý rok 2013 a prvních 6 měsících roce 2014, tedy do rozhodnutí soudu I. stupně. Žalobkyni tak soud nesprávně zvýhodnil tím, že provedl výpočet základní částky pro poskytnutí zadostiučinění za použití nesprávných údajů ohledně celkové délky řízení. Žalovaný nezpochybil právo žalobkyně na poskytnutí zadostiučinění za nesprávný úřední postup v řízení vedeném po 24.11.2012, ale ve smyslu napadeného rozhodnutí bude třeba o toto plnění opětovně u žalovaného zažádat a tato žádost bude následně projednána v rámci mimosoudního projednání věci. Rozhodná délka řízení tak z pohledu žalovaného nečiní 23 let a 6 měsíců, ale 21 let a 10 měsíců. Nesouhlasil ani s ponížením základní částky o 30 % vzhledem ke skutečnosti, že řízení probíhalo na 4 stupních soudní soustavy a dále z důvodu složitosti řízení a činnosti jednoho z účastníků řízení, která vedla ke značným komplikacím. Toto snížení žalovaný považuje za zcela nedostatečné. Sám toto snížení ocenil procentuálně snížením o 45 %, a to zejména s ohledem na úkony pozůstalého syna, který se při každém rozhodnutí soudního komisaře i soudu odvolává a podává námítku podjatosti a v mnoha případech musel být dodatečně vyzván k doplnění svých podání a díky jeho chování se postupně vyjádřili k námítce podjatosti všichni notáři z daného obvodu, čímž byl soud v řízení de facto paralyzován. V důsledku této činnosti bylo třeba vydat nebyvalé množství rozhodnutí na více stupních soudní soustavy a tato skutečnost spolu s další složitostí věci, která představuje zejména nutnost vypracování množství znaleckých posudků, měla natolik velký vliv na prodlužování řízení, že takovéto ponížení základní částky je nejen adekvátní, ale lze je

označit spíše za umírněné. Nesouhlasil ani s navýšením částky o 10 % z důvodu významu řízení pro žalobkyni a dalších 10 % z důvodu postupu soudu a soudního komisaře. Ohledně postupu soudu a soudního komisaře uvedl, že tento byl samotným důvodem pro poskytnutí zadostiučinění, neboť kdyby těchto soudem vyjmenovaných pochybení nebylo, žalovaný by konstatoval přiměřenost délky řízení vzhledem ke shora uvedeným složitostem. Navýšení o 10 % z tohoto důvodu tedy není namístě. Další navýšení o 10 % z důvodu zvýšeného významu řízení pro žalobkyni, kde jako argument soud uvedl, že za tuto dobu nemohla s majetkem disponovat a jeho cena jistě poklesla, byla zřejmě důsledkem omylu. Předmětná pozůstalost se skládá především z obrazů, starých mincí, knih a jiných starožitností, není jasné, jakým způsobem u takovýchto věcí cena v závislosti s rostoucím stářím klesá, spíše se logicky nabízí argument, že stoupá. Nesouhlasil tedy s navýšením o 10 % z tohoto důvodu. Závěrem uvedl, že má zato, že poskytnutí zadostiučinění v té výši, jak dobrovolně učinil, je zcela přiměřené a navrhl změnu napadeného rozsudku a zamítnutí žaloby.

Žalobkyně v písemném vyjádření k odvolání se ztotožnila se závěry soudu I. stupně a navrhla jeho potvrzení.

Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení i řízení předcházející jeho vyhlášení (§ 205, § 212, § 212a o.s.ř. ve znění účinném do 31.12.2013 - článek II, bod 2 přechodných ustanovení k zák. č. 293/2013 Sb.), a dospěl k závěru, že odvolání **je důvodné**.

Ve věci nenařizoval jednání s ohledem na souhlasné stanovisko obou účastníků (§ 214 odst. 3 o.s.ř.).

Ve skutkové rovině nebylo mezi účastníky sporu, soud I. stupně tedy vyšel ze zjištění, že řízení před Obvodním soudem pro Prahu 3 vedené pod sp. zn. [REDAKCE] bylo zahájeno 3.1.1991 a nebylo dosud skončeno. V tomto není důvodná odvolací námitka žalovaného, že soud I. stupně postupoval nesprávně, když o nároku žalobkyně na náhradu za nemajetkovou újmu rozhodoval ke dni svého rozhodnutí, když ona tento nárok u něj uplatnila v listopadu 2012, že tedy tímto postupem soudu byla zvýhodněna, neboť žalovaný její nárok posuzoval pouze v době jejího uplatnění. Žalovaný v průběhu celého řízení si byl vědom, že řízení dosud není skončeno a není možné po účastníku řízení požadovat, aby v průběhu neskončeného řízení, pokud svůj nárok jednou uplatní, ho uplatňoval opakovaně neustále. V posouzení délky řízení proto soud I. stupně nepochybil. Žalovaný pak neměl výhrady k výši náhrady za nemateriální újmu v základních částkách, tj. za první 2 roky probíhajícího řízení 20 000 Kč a za každý další rok pak rovněž 20 000 Kč. Nesouhlasil však se snížením a oproti tomu navýšením tak, jak je provedl soud I. stupně, a s odůvodněním tohoto postupu. S odvolatelem je třeba souhlasit, že není důvod navýšit význam řízení pro žalovanou o 10 % proto, že nemůže disponovat se svým majetkem, stejně tak, jako pro průtahy, které v průběhu řízení byly. V tomto je třeba odvolateli přisvědčit, že zjištěné průtahy v řízení představují vlastní základ nároku žalobkyně, který ostatně žalovaný ani nezpochybňuje. Stejně tak ani není důvodné navýšení významu žalobkyně z hlediska nemateriálního v tom, že nemůže se svým majetkem disponovat. Takovýto nárok by bylo možné případně podřadit pod vznik materiální újmy, o což se však v souzené věci nejedná. I tuto skutečnost je třeba podřadit pod vlastní základ nároku. Mezi účastníky rovněž nebylo sporné, že to nebyla přímo žalobkyně, která by se podílela na vzniklých průtazích v řízení, byl to ovšem jeden z účastníků řízení na její straně, a to pozůstalý syn po zůstaviteli. Tento podává opakovaně odvolání prakticky proti všem rozhodnutím, která ve věci jsou vydávána, podává námítky podjatosti proti příslušným notářům či soudcům, kteří ve věci rozhodují. Objektivně lze říci, že se jedná o nestandardní postup tohoto účastníka v průběhu řízení, ale jedná se o jeho právo, které mu procesní

předpisy dávají a jsou mu zaručena i Ústavou ČR a Listinou základních lidských práv a svobod, nelze ho proto za takovýto postup v řízení nijak sankcionovat, neboť veškeré příslušné odvolací, příp. nadřízené orgány musí o těchto jeho návrzích rozhodnout, stejně tak, jako jsou soudy povinny ho vyzvat k odstranění případných vad podání, a případně ho i příslušně poučit. Na druhou stranu však takovýto postup účastníka řízení sebou objektivně nese průtahy řízení, které nutně spočívají v každém rozhodnutí o takovémto návrhu, a pokud tedy v tomto smyslu žalovaný, resp. soudy příp. notáři postupovali řádně, nelze za průtahy tímto způsobem vzniklé, vést k odpovědnosti žalovaného. Z tohoto důvodu odvolací soud má za to, že žalovaný, který snížil vlastní úvahou odškodnění, které by žalobkyni obecně příslušelo o 45 %, je odpovídající takovému průběhu řízení. Stejně tak žalovaného nelze činit odpovědným zato, že v průběhu řízení zemřela další dědička po zůstaviteli a bylo třeba se vypořádat i s dědickými nároky z tohoto vzniklými. Vzhledem k tomu, že dědické řízení není dosud skončeno, tj. ani k rozhodnutí odvolacího soudu, vycházel odvolací soud, při stejné úvaze jako soud I. stupně, že řízení trvá ke dni jeho rozhodnutí 23 let a 9 měsíců a žalobkyni by tedy při základním výpočtu náhrady za nemateriální újmu příslušelo 435 000 Kč. Důvody pro zvýšení této náhrady odvolací soud neshledal, neboť jak již soud I. stupně konstatoval, dědické řízení nepatří mezi ta řízení, která jsou obecně dle ustálené judikatury objektivně považována za řízení, mající pro účastníka zvýšený význam a jak již bylo konstatováno, není možné zvýšit tuto náhradu z důvodu průtahů řízení, které představují vlastní základ nároku. Odvolací soud tuto částku snížil o 45 %, tj. o částku 195 750 Kč, a žalobkyni by tedy příslušela náhrada ve výši 239 250 Kč. Vzhledem k tomu, že žalovaný dobrovolně na základě uplatněné výzvy žalobkyni zaplatil 228 250 Kč, přísluší jí dle ust. § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. dalších 11 000 Kč.

Z důvodu výše uvedených potvrdil odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný dle ust. § 219 o.s.ř. ohledně částky 11 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení, a to od doby, kdy je žalovaný v prodlení, neboť jak již konstatoval soud výše, není správná odvolací námitka žalovaného, že by žalobkyně u něj měla podat novou výzvu k uspokojení svého nároku. Ohledně zbývajících výše nároku, tj. částky 160 750 Kč změnil napadený rozsudek dle ust. § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. a žalobu zamítl.

O náhradě nákladů řízení pak rozhodl dle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř., a žalované přiznal právo na náhradu nákladů řízení ve výši 4 114 Kč (odměna advokáta ve výši 3 100 Kč, paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. a 714 Kč DPH ve výši 21%).

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř. Dovolání se podává do 2 měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2.
Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen odvolací soud (239 o.s.ř.).

Praha 30. září 2014

JUDr. Blanka K a p i t á n o v á v . r .
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Beata Szturcová